

V POŽGANI VASI

S pesmijo V gozdu se je oglašal čuk, ki jo je zložila Mici Povirk, smo se z domačim pevskim zborom v duhu preselili 30 let nazaj, v sončen jesenski dan, ko je sovražnik s pomočjo domačih izdajalcev upepelil ognjišča dveh prijaznih partizanskih vasic – Zagorice in Križevske vasi – in tako uresničil napoved nekaterih osivelih vaščanov, ki so slutili to veliko nesrečo.

Na pol ure oddaljenem Vrhu so morali opazovati, kako njihovi domovi postajajo pepel. Žene, starčki in otroci so odhajali v pregnanstvo. Toda nobeno nasilje ni moglo pogasiti ljubezni do domovine. Odhajali so z nepremagljivim upanjem v vrnitev in svobodo.

Sovražniki so se v svojih namerah presneto zmotili: požgani domovi, talci, kriki in stoki ranjencev, tragične slike, vesti o smrti dragih domačih, pogorele domačije – vse to je še močnejše strnilo zavedne vaščane okrog OF in KP.

Križevska vas je vasica, ki se je z 21 padlimi borci zapisala med tiste male, a hrabre vasiče od Velike vasi do Klope, ki so vredne velike pozornosti prav zaradi svojega deleža

pri osvoboditvi domovine. Tu so se stekale pomembne poti in zveze, tu čez so prihajali borci iz Bele krajine in Dolenjske ter nadaljevali pot na Stajersko, tu čez se je pomikala 14. divizija, tukaj so se bojevali narodni heroji Rozman, Kveder, Kraiger, Skala, Avbelj in še mnogi drugi.

Iz deževnega nedeljskega dopoldneva smo se zbrali pred požganim in še neobnovljenim župniščem, ki še danes pričča o tej kruti usodi, poleg bele nove šole, da počastimo spomin na 30-letnico požiga teh vasi. Proslava je bila združena z odkritjem spominske plošče dvema neznanima borcem in z razvitjem novega pionirskega prapora. Ploščo je odkril medvojni sekretar OK KP Kamnik Franc Zupančič-

Marjan, pionirji pa so prednjo položili šopke.

Prapor sta pionirjem OŠ Križevska vas predala Slavko Kokot, zastopnik Termike (pokrovitelja šole) ter Vera Bajičeva, sekretarka ZPM Ljubljana Moste-Polje. S tem se je odred tamkajšnje šole preimenoval v odred Zasavskega bataljona, pionirji pa so obljubili, da bodo vredno nosili to ime.

Organizacijo celotne proslave sta prevzeli KS Klopce s poštvalno Franco Tekalčev ter ZVB NOV Dolsko, udeležili pa so se številni domačini, borci in gostje: Marjan Moškrič, Nika Modic, Peter Stante-Skala, Franc Avbelj-Lojko, Slavko Zupančič, Franc Zupančič-Marjan, Peter Zupančič, Pavle Peterka-Matevž, ki je imel osrednji govor na proslavi, v katerem je orisal boj našega ljudstva, težave in uspehe, ki krepijo zavest, da smo na pravi poti k boljšim socialističnim odnosom; predstavniki ZVB Dolsko in Domžale, OŠ Dolsko, Polje, glasbene šole Moste-Polje ter mnogi drugi.

Mrzle deževne kaplje niso motile nikogar, da ne bi pristuhnil domačemu pevskega zboru, v katerem sodeluje kar 9 članov Povirkove (Osolinikove) družine z 82-letnim očetom Lovrom, družine, ki je med NOB z vsemi močmi pomagala lačnim partizanom, ter še nekaj mlajših vaščanov, katerim partizanske in domovinske pesmi, prav tako kot vsem poslušalcem, bude zavest, da so vredni gospodarji krvavo priborjene socialistične domovine.

„Vse te grozote, vsi ti spomini in na novo zgrajene vasi pričajo, da smo po sto in sto letih suženjstva res postali gospodarji naše zemlje. Drago smo jo plačali in zato jo znamo ceniti, saj je to tudi dolžnost nas vseh, ker je ta oporoka – ki so jo v bojih padli partizani podpisali s krvjo – sveta!“ je svoj govor zaključil tov. Matevž.

MARTINA TRDIN

BORCI NA DVEH ZBOROVANJH

Zadnje čase se člani zveze borcev NOV iz krajevne skupnosti Zador kar pridno udeležujejo raznih zborovanj. Dne 1. septembra so štirje člani oziroma članice sodelovali pri odkritju grobnice 17 partizanov na Matajurju v Slovenski Benečiji. Srečanje s tamkajšnjimi domačimi in pripadniki AMPI ter drugimi je bilo zelo prijetno in prisrčno. Nikjer ni bilo opaziti nobene nacionalne nestrpnosti ali česa drugega. Proslava je bila veličastna in za tisti kraj organizirana. Še bolj ganljivo pa je videti na

29. septembra je bila v Križevski vasi spominska slovesnost ob 30-letnici požiga Križevske vasi in Zagorice. Ob tej priložnosti je bil pionirski odred osnovne šole poimenovan po Zasavskem bataljonu

OBVESTILO

Obveščamo vse starše duševno prizadetih otrok, da je začela pri društvu za pomoč duševno nezadostno razvitim osebam za mesto Ljubljana delati informacijska služba, in sicer vsako sredo od 17. do 18. ure na Miklošičevi cesti št. 24, soba 200/II. Starši lahko dobe pomoč v vzgojno-izobraževalnih in pravno-administrativnih vprašanjih.

DRUŠTVO ZA POMOČ DUŠEVNO NEZADOSTNO RAZVITIM OSEBAM ZA MESTO LJUBLJANA

plošči grobnice v slovenščini in italijanščini zapisana imena Slovencev, Italijanov in celo črnega letalca iz Amerike. Taka srečanja zares zblizu jejo narode.

V nedeljo, 8. septembra, pa so se člani ZB iz krajevne skupnosti Zador še bolj množično udeležili zborovanja aktivistov litijskega okrožja, saj je tja z avtobusom odšlo 15 članov iz KO ZB NOV Sostro in najmanj 10 iz KO ZB NOV Zador. Pridružili so se jim tudi mladinci sestrške osnovne šole, ki so šli z drugimi mladinci po poteh II. grupe odredov in je bilo v Litiji kar precej Zadorčanov, če prštejemo še tiste, ki so prišli tja z osebnimi avtomobili in tiste, ki so bili v uradnih delegacijah. Zborovanje je bilo zares veličastno, prispevek pa sta dala še zelo lepo vreme in partizanski golaš. Z udeleženci na zborovanju v Litiji smo bili zelo zadovoljni, saj so tako zborovanja za nas, ki se hitro staramo, nadvse prijetna in zaželena.

ALOJZ KASTELIČ

Obrazec za ponudbo dobite na občini

(Nadaljevanje s 1. strani)

Zakon o razpolaganju z nezazidanim stavbnim zemljiščem določa, da je tisti, ki namerava prodati nezazidano stavbno zemljišče, na katerem ima lastninsko pravico, dolžan ponuditi to zemljišče v nakup občini, na katere območje je to zemljišče. Ponudbo je treba sporočiti občini prek občinskega sodišča, na katerega območje je zemljišče. V ponudbi morajo biti na-

vedeni cena zemljišča in drugi pogoji za prodajo zemljišča. Med slednje spada zemljiškoknjižni izpis za parcelo, ki je predmet ponudbe, kopija katastrskega načrta, če je na prodaj celotna parcela, ali delni načrt, če je predmet ponudbe le del parcele. Navedene listine je treba priložiti ponudbi za prodajo zemljišča. V ponudbi je treba tudi napisati, kdo plača davek na promet nepremičnin, prodajalec ali kupec. Obrazec za ponudbo o prodaji zemljišča se dobi na sedežu skupščine občine – služba za premoženjsko-pravne zadeve.

O ponudbi razpravlja upravni odbor sklada za nakup in oddajo stavbnih zemljišč in sprejme sklep, ali ponudbo sprejme, tj. odkupi zemljišče ali ponudbe na sprejme. Če je ponudba za nakup zemljišča sprejeta, o tem obvesti ponudnika hkrati z obvestilom, da bo strokovna služba občine (služba za premoženjsko-pravne zadeve) sestavila kupoprodajno pogodbo in ga pozvala na podpis pogodbe. O navedenem mora biti lastnik – ponudnik zemljišča obveščen v 60 dneh od dneva, ko je občina ponudbo prejela. Če ponudba ni bila sprejeta, se pošlje ponudniku zemljišča potrdilo, da lahko zemljišče proda drugemu, vendar le ob istih ali zanj ugodnejših pogojih, kot so bili navedeni v ponudbi občini.

Če upravni odbor sklada sprejme ponudbo v 60 dneh, lastnik ponudnega zemljišča odkloni podpis kupoprodajne pogodbe o prodaji zemljišča, za katerega je upravni odbor sklada sprejel ponudbo, se zadeva pošlje v odločitev sodišču.

Občina lahko vloži tožbo za razveljavitev pogodbe o prodaji zemljišča v primeru, če ji zemljišče ni bilo ponudeno ali ji je bilo ponudeno po višji ceni, kot je bila prodana drugemu kupcu ali ob drugih, slabših pogojih, po katerih je bila prodaja opravljena. Enako velja tudi za zamenjavo zemljišča ali za daritev, če je s tem prikrita prodaja zemljišča. Tožba se lahko vloži v roku enega leta od dneva, ko je bil opravljen zemljiškoknjižni prenos.

FRANC MUHIČ

Drugi krog za Kozjansko

POROČILO

O POTEKU AKCIJE ZBIRANJA POMOČI V OBČINI LJUBLJANA MOSTE-POLJE ZA ODPRAVO POSLEDIC POTRESA NA KOZJANSKEM

Kot v drugih občinah SR Slovenije, je bila tudi v občini Ljubljana Moste-Polje neposredno po potresu organizirana široka akcija zbiranja pomoči za prizadete kraje in v ta namen ustanovljen koordinacijski odbor, v katerem so predstavniki izvršnega sveta skupščine občine in občinskih družbenopolitičnih organizacij. Ustanovljen je bil tudi koordinacijski odbor mesta Ljubljana, v katerem sodelujejo predstavniki občinskih koordinacijskih odborov.

1. Koordinacijski odbor je sprejel naslednji okvirni načrt zbiranja sredstev:

	načrt	realizacija
1. iz osebnega dohodka delavcev s področja gospodarstva (dodatni delovni dan – 13. julij ali 3,5 % mes. OD)	1.570.000	1.606.962,05
2. iz osebnega dohodka delavcev s področja negospodarstva (3,5 % mes. OD)	140.000	143.622,90
3. prispevek zasebnih obrtnikov, kmetov in svobodnih poklicev	65.000	53.180,80
4. proračun občine – rezervni sklad	50.000	50.000,00
5. drugi občani	–	2.846,50
S K U P A J	1.825.000	1.856.612,25

Treba je upoštevati, da so nekatere organizacije združenega dela, katerih sedež je zunaj naše občine, zbrana sredstva delavcev iz delovnih organizacij združenega dela, ki so na našem območju, nakazovala centralno na račun občine, v kateri je sedež organizacije združenega dela. Po podatkih je bilo teh sredstev okrog 250.000 dinarjev.

2. V soglasju s koordinacijskimi odbori ljubljanskih občin je koordinacijski odbor mesta Ljubljana sprejel pobudo republiškega koordinacijskega odbora, da bi Ljubljana prevzela dodatno obvezo za izgradnjo šole v PONIKVI.

Upoštevajoč materialne možnosti Ljubljane je koordinacijski odbor oblikoval predlog finančne konstrukcije za dodatno zbiranje sredstev

a) iz rezervnih skladov občin in mesta Ljubljana od tega iz rezervnega sklada proračuna občine Ljubljana Moste-Polje 50.000 din, kar je izvršni svet že odobril in vplačal;	2.300.000 din
b) prispevek 53 najmočnejših organizacij združenega dela v Ljubljani	3.140.000 din
iz občine Ljubljana Moste-Polje so bile v akcijo za dodatno zbiranje sredstev za šolo v PONIKVI vključene naslednje organizacije združenega dela: Saturnus, Združene papirnice Veveče, Kolinska, Toplarna, Velana in Javna skladišča, vsaka s prispevkom	50.000 din 70.000 din 370.000 din
Skupaj torej	

Ta dodatna sredstva za gradnjo šole bodo zagotovile delovne organizacije skladno z višino dohodka, izločenega za poslovna sredstva, sredstva rezervnega sklada in sredstva za splošno porabo na osnovi samoupravnega sporazuma, ki ga je pripravil koordinacijski odbor mesta.

Po omenjenem programu bodo dodatna sredstva za izgradnjo šole v PONIKVI, zbrana v Ljubljani, znašala 5.440.000 dinarjev.

Iz vseh omenjenih virov je bilo v I. krogu solidarnostne akcije zbiranja sredstev za odpravo posledic potresa na Kozjanskem zbrano

– v občini Ljubljana Moste-Polje 2.276.612,25 din

– v Ljubljani pa (okroglo) 26.000.000,00 din

V zadnjem znesku so zajeta tudi sredstva solidarnostnega stanovanjskega sklada za območje vseh petih ljubljanskih občin (5.752.885,05 din).

Ugotovimo lahko, da sta v I. krogu solidarnostne akcije zbiranja sredstev za Kozjansko svojo obveznost v celoti izpolnila tako občina Ljubljana Moste-Polje kot mesto Ljubljana.

3. V skladu z dogovorom na ravni republike je Ljubljana (občina in mesto) prevzela skrb za celotno sanacijo 11 krajevnih skupnosti v občini Sentjur pri Celju.

Za uresničitev te obveznosti je potrebno zagotoviti:

- ponovitev splošne solidarnostne akcije (II. krog), v kateri naj bi sodelovali vsi zaposleni delavci, pa tudi obrtniki, kmetje, delavci svobodnih poklicev, upokojeanci in drugi občani v višini enodnevnega zasluzka;
- sodelovanje organizacij združenega dela s področja gradbeništva iz Ljubljane pri sanaciji III. in IV. kategorije poškodovanih objektov v vseh 11 krajevnih skupnostih občine Sentjur pri Celju (to so krajevne skupnosti Dobje, Dramlje, Kalobje, Loka, Planina, Ponikva, Slivnica, Sentjur, Prevorje, Sentjur – okolica, Blagovna);
- občine in mesto Ljubljana naj bi prevzele po dogovoru v okviru organizacij socialistične zveze celotno skrb za organizacijo pomoči zgoraj navedenim krajevnim skupnostim v občini Sentjur pri Celju;
- za izgradnjo šole v PONIKVI, katere predračunska vrednost znaša 10.000.000 din, bo potrebno preostala sredstva – okrog 6.560.000 din – zagotoviti iz prispevkov, zbranih v II. krogu solidarnostne akcije;
- po predlogu koordinacijskega odbora naj bi tiste delovne organizacije, ki se bodo odločile, da zbirajo sredstva v II. krogu z delom na prosti soboto, po možnosti delale 5. oziroma 12. oktobra 1974.

DELOVNE IN DRUGE ORGANIZACIJE, KI BODO ZBIRALE SREDSTVA V II. KROGU S 3,5 Odstotnim PRISPEVKOM DELAVCEV OD Mesečnega OSEBNEGA DOHODKA, NAJ BI TA SREDSTVA ZBRALA OB IZPLAČILU OSEBNIH DOHODKOV ZA MESEČ SEPTEMBER, NAJPOZNEJE PA ZA MESEČ OKTOBER.

ZA KOORDINACIJSKI ODBOR
Franci BRICELJ

Angažirani aktivist

Našim bralcem ime Leopolda Kosa gotovo ni povsem neznano. Prebivalci KS Moste ga poznajo kot nekdanjega predsednika sveta KS; Kodeljevčani ga poznajo kot prizadevnega delavca v terenski organizaciji vojnih invalidov in rezervnih vojaških starešin; sedaj pa dela v KS Jarše, kjer tudi živi; pa tudi v Naši skupnosti se ime Leopolda Kosa dokaj pogosto pojavlja – že vrsto let piše zlasti o problematiki KS in s svojimi prispevki poskuša prispevati k uspehom in ciljem dejavnosti krajevnih skupnosti tako v praksi kot v teoriji. Sicer pa je že 19 let zaposlen kot referent za vojne invalide in borce pri skupščini občine Ljubljana Center, tako da je pri svojem delu v neposrednem stiku z bivšimi udeleženci NOV, kar mu je podlaga za aktivno delo v invalidski organizaciji in v občinskem odboru ZVB NOV Moste.

O sebi in svojem delu zelo nerad govori, zaživi pa, ko preidemo na področje invalidskega športa. To je njegov konjiček. Že od leta 1955, ko je bil invalidsko upokojen, je član športnega društva Invalid, ki je pred kratkim praznovalo 25-letnico obstoja. To športno društvo, v katerem so bili sprva samo vojni invalidi, pozneje pa še drugi, je bilo iniciator in vodja pri organiziranju vojaških invalidov na športnem področju tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji. Tovariš Kos je dolga leta aktivno tekmoval, sedaj pa je član upravnega odbora.

Do leta 1967 je pomagal pri upravljanju s stanovanjskimi hišami prek hišnega sveta in bivše stanovanjske skupnosti Moste. Terenska organizacija SZDL ga je predlagala v svet krajevne skupnosti, ker je prejšnjemu svetu potekal mandat. Zanimivo je, da je bil hišni svetov so ga zainteresirali, tako da je pristal tudi na delo na širšem področju, že na prvi seji sveta pa je postal njih predsednik.

„Že pri formiranju novega sveta smo ugotovili, da je bilo delovanje krajevne samoupravne zelo ozko in neorganizirano; poleg tega so delovali na teh področjih po letih zelo stari aktivisti. Tudi občinska skupščina, ki se ni strinjala z zaposlitvijo profesionalnih tajnikov, je veliko pripomogla k stihijem delu, ki je bilo prepuščeno pešiči posameznikov. V Mostah smo dobili polprofesionalnega tajnika, ki je bil sicer plačan iz proračuna krajevne skupnosti, je pa zato organizacijsko bolj odgovorno povezoval svet KS s komisijami in odbori. Tako je bilo omogočeno tudi konkretnije delo sveta, sam pa sem se lahko posvetil organiziranju krajevne samouprave, ki je že takrat imela povsem določene naloge. Formirali smo vse komisije, pridobili okoli 60 novih občanov, ki so odgovorneje opravljali svoje naloge, pa tudi na področju civilne zaščite in SLO smo kasneje uspeli vključiti vse nerazporejene za armado nesposobne občane. Mnogo smo v vseh teh letih pričakovali od komisije za KS v občinskem merilu, žal pa v praksi nismo našli skupnega programiranja in reševanja perečih problemov vseh KS v občini. Menim pa, da smo napravili velik korak z novim delegatskim sistemom. Pri tem delu bi rad tudi v prihodnje zelo rad sodeloval, ker ugotavljam, da je še dosti ne dovolj raziskanih področij, zlasti kar se tiče krajevne samouprave kot take, sodelovanja z družbenopolitičnimi organizacijami in OZD, ki poslujejo na področju neke KS.“

IG

Nagrajenec o sebi in še o čem

Milan Marolt: „Naša prva naloga je bila povezati tukajšnje vasi z mestom.“

Pred nedavnim smo na Lipoglavu praznovali 10-letnico krajevnih skupnosti. Zelo tesno je bila organizacija te proslave povezana z imenom Milana Marolta, predsednika pripravljene odbora, ki je bil tudi med ustanovitelji prve KS v naši občini. Starejši prebivalci Lipoglave se morda še spominjajo veseloigre v Ljubljani je dajmo, v ka-

teri je Milan prvič zaigral. Bil je namreč vrsto let član KUD Ivan Cankar, ki je dolga leta delovalo na Lipoglavu. Prav to delo ga je pripeljalo na pot družbenopolitičnega delovanja: mladi člani KUD so namreč tvorili tudi izredno močno mladinsko organizacijo. Poživili so delo SZDL in se vključili v krajevno samoupravo. Takoj po vrnitvi iz vojske je Milan postal predsednik KO SZDL.

„Naša krajevna skupnost je bila ustanovljena 8. aprila 1962, tako da pravzaprav živi in dela že trinajsto leto. Lipoglav še ni bil tako povezan z dolino (Ljubljano) in je bila naša prva naloga povezava od Lipoglava prek Zador do Most. S prostovolnim delom in s sredstvi gozdnega obrata smo uspeli dograditi cesto, leta 1968 pa smo dobili tudi avtobusno postajo. Lahko si mislite, kako pomembno je bilo to za nas, saj smo do takrat hodili na vlak v Šmarje-Sap, kakih 7 kilometrov oddaljen od lipoglavskih vasi.“

Prav komunalne zadeve so tisto, kar ljudje najbolj potrebujejo in zelo smo se trudili, da bi te zadeve rešili kar najprej. Leto 1969 je bilo zelo razgibano. Za-

čeli smo z gradnjo avtobusne garaže, dobili smo telefonsko napeljavo, rekonstruirali pa smo tudi cesto Repče – Brezje. V tem času sem bil predsednik komisije za komunalne zadeve pri KS, tako da sem imel veliko stikov z ljudmi. Zelo pogosto smo se sestajali, saj je bilo problemov veliko in skušali smo jih čimprej rešiti.“

Dve mandatni obdobji je bil Milan odbornik za KS Lipoglav, danes pa je predsednik zbora ljudi in občanov v Lipoglavu. Kljub temu, da sta kultura in komunalno delo dve dokaj različni področji dela, pa tega ne bi mogli trditvi za lipoglavsko KS. KUD Ivan Cankar je prenehal delovati prav zato, ker so mladi trumoma odhajali v mesto. Sedaj pa, ko je Lipoglav z mestom zelo tesno povezan, je tega odtoka vedno manj. Z reševanjem komunalnih problemov je torej Milan posreduje pomagal tudi k pozitivni kulturne dejavnosti.

Ima Milan še eno, morda skrito, zato pa ne neureničljivo željo. Zelo rad bi se namreč ponovno srečal z vsemi člani KUD Ivan Cankar na tovariškem srečanju. Upamo, da se mu bo ta želja kmalu uresničila.

IG